

Asia: VM085:00/2018, VM/1352/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kuntalain muuttamisesta (mm. erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn perusteet)

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Keiteleen kunta katsoo, että uudistus on oikean suuntainen. On kuitenkin huomattava, että vertailukohtina käytetyt vuodet ovat yleisesti ottaen kuntataloudessa olleet positiivisen kehityksen vuosia johtuen yleisestä talouden noususuhdanteesta.

Kuntien murros on jatkuvaa ja maan eri alueet eriytyvät toisistaan. Siten on perusteltua, että tietyissä mittareissa kunnille muodostuu enemmän liikkumavaraa. Laskennallisilla raja-arvoilla ei kuitenkaan tule supistaa kunnallista itsehallintoa.

Kriisikuntakriteereiden lähestyessä olisi tärkeää löytää malleja / tekijät, joilla tilannetta saadaan korjattua. Tähän saakka keino on ollut käytännössä yksinomaan kuntaliitokset. Tilastojen valossa kuntaliitokset eivät kuitenkaan ole merkittävästi pienentäneet kustannuskehitystä, sen sijaan palveluiden saavutettavuus on heikentynyt kuntaliitoksia seuranneen keskittämisen kautta. Voitaneenkin hirttehisesti todeta, että kriisikuntakriteereillä määritellään kunta, jonka kyky tuottaa peruspalvelut on olennaisesti vaarantunut ja ratkaisuksi tarjotaan kuntaliitosta, joka toteuttaa tämän vaaran. Keskeisintä on, että kuntien peruspalvelujen valtionosuudet vastaavat todellisia kustannuksia ja tasausjärjestelmä reagoi muutoksiin riittävällä nopeudella.

Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde, raja-arvo 80 %

Raja-arvon käyttöönotto todennäköisesti lisää tunnusluvun ylittävien kuntien määrää. Raja-arvo on korkea, ottaen huomioon varsin lyhyen, kahden vuoden ajan. Pienessä, yhteisöverovetoisessa kunnassa merkitys on suuri, sillä nykyinen valtionosuujärjestelmä tasaa muutokset kahden vuoden viiveellä.

Kunnan tuloveroprosentti, raja-arvo 2,0 prosenttiyksikköä kaikkien kuntien painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia suurempi

Oikean suuntainen, sillä muutos huomioi kuntien eriytyvän kehityksen.

Konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä, raja-arvo 50 % keskimääräistä suurempi

Esitetty malli kuvaa todellista tilannetta nykyistä paremmin.

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate, raja-arvo 0,8

Laskennallisten lainanlyhennysten laina-ajan jakajaksi esitetty 8 on varsin matala. Pienessä kunnassa lainakanta voi kohdistua lähes yksinomaan tuottaviin kiinteistöihin ja kunnan palvelutuotannon rakennuksiin, joiden poistoaika on vähintään 20 vuotta, on kahdeksan vuoden laskennallinen jakaja liian alhainen.

Monipaikkaisuuden huomioon ottaminen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämässä sekä kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat teknisluonteiset muutokset

On positiivista, että monipaikkaisuus trendinä nousee näkyvämmäksi ja sen huomioiminen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien luomisessa on perusteltua.

Keiteleen kunnalla ei ole lausuttavaa kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskeviin teknisluonteisiin muutoksiin.

Kinnunen Airi
Keiteleen kunta